

9. helluntain jälkeinen viikko, perjantai

Päivän epistola

(1. Kor. 14: 26 - 40)

”Veljet, kun kokoonnutte yhteen, jokaisella on jotakin annettavaa: laulu, opetus tai ilmestys, puhe kielillä tai sen tulkinta. Kaiken on tapahduttava, yhteiseksi parhaaksi. Jos puhutaan kielillä, vain kaksi tai enintään kolme saa puhua, kukin vuorollaan, ja jonkun on tulkittava puhetta. Ellei tulkitsijaa ole, puhuja olkoon seurakunnan parissa vaiti ja puhukoon vain itselleen ja Jumalalle. Samoin profeetoista saa esiintyä vain kaksi tai kolme, ja toiset arvostelkoot. Jos joku muu läsnäolijoista saa ilmestyksen, edellisen puhujan tulee vaieta. Kaikki te voitte profetoida, kukin vuorollanne, jotta kaikki oppisivat ja saisivat rohkaisua. Profeetat pystyvät hallitsemaan henkilalahjojaan, sillä Jumala ei ole epäjärjestyksen vaan rauhan Jumala. Niin kuin on laita kaikissa pyhien seurakunnissa, naisten tulee olla vaiti seurakunnan kokouksissa. Heidän ei ole lupa puhua, vaan heidän on oltava kuuliaisia, niin kuin lakikin sanoo. Jos he tahtovat tietoa jostakin, heidän on kysyttävä sitä kotona omalta mieheltään, sillä naisen on sopimatonta puhua seurakunnan kokouksessa. Teidätkö luotanne Jumalan sana on lähtenyt liikkeelle? Tai onko se tullut pelkästään teidän luoksenne? Jos joku uskoo olevansa profeetta tai saaneensa muita Hengen lahjoja, hänen tulee tietää että tämä, mitä kirjoitan, on Herran käsky. Jos joku ei sitä tunnusta, Jumala ei tunnusta häntä. Veljet, tavoitelkaa siis profetoimisen lahjaa älkääkä estäkö kielillä puhumista. Kaiken on vain tapahduttava arvokkaasti ja hyvässä järjestyksessä.”

Epäjärjestys tai liian pitkät jumalanpalvelukset eivät rakenna seurakuntaa. Tämän takia Paavali ohjaa korinttilaisia jumalanpalvelusten oikeaan toimittamiseen. Ihmiset voivat käyttää hengellisiä lahjojaan, mutta vain, jos se tapahtuu oikealla tavalla.

Ensimmäisenä mainittu laulu ei tarkoita nyt Vanhan testamentin lauluja, vaan nähtävästi spontaania esitystä (vrt. myös Fil. 2: 6 – 11 ja 1. Tim. 3: 16, molemmat ovat runomuodossa olevia opetustekstejä, joita on mahdollisesti laulettu seurakunnan kokouksissa). Ilmestys antaa perustan profeettalliselle puheelle. Jos joku puhui kielillä, niin se oli kyettävä tulkitsemaan kuulijoille, sillä kuulijoilla ei ollut tulkitsemisen kykyä.

Kielillä puhuminen oli siis ongelma. Puhe oli myös tulkittava. Jos kyse oli hurmioksellisesta kokemuksesta, niin sitä ei pystytty tulkitsemaan, sillä itse kokijakaan ei ymmärtänyt kokemaansa. Tämän takia ortodoksisen kirkon jumalanpalveluksissa ei ole kielillä puhumista.

Jumalanpalveluksessa on oltava järjestys ja sen sanoman on oltava ymmärrettävää. Jumalallisessa liturgiassa Jumala on todella läsnä (vrt. 1. Kor. 14: 25), sillä me kuulemme ja lausumme Hänen profeettalliset sanansa. ”Jumala ei ole epäjärjestyksen vaan rauhan Jumala.” Tämän saman asian tulee toteutua myös seurakunnan jumalanpalveluksissa.

Profeetan esiintymistä sai arvostella. Profetoiminen merkitsee voimallista ja vaikuttavaa opetusta. Profeetan opetuksen tuli olla yhtäläistä uskon kanssa. Jotta profeetta ei opetuksellaan kumoaisi olemassa olevaa opetusta, muilla oli oikeus arvostella sitä. Väärää opetusta ei saanut tuoda seurakunnan kokouksiin.

Jakeet 34 – 35 ovat ongelmallisia. Niissä annetaan ohje, että naisilla ei ole lupa puhua seurakunnan kokouksissa. Tämä on ristiriidassa sen kanssa, mitä Paavali aikaisemmin kirjoitti (1. Kor. 11: 5) naisten profetoimisesta. Näitä jakeita pidetään varhaisena lisäyksenä Paavalin alkuperäiseen kirjeeseen. Toinen vaihtoehto on, että Paavali kirjoittaa tässä epäjohdonmukaisesti vastustaessaan ”kurittomia” naisia. Samanlainen maininta löytyy Paavalin ensimmäisestä kirjeestä Timoteukselle (1. Tim. 1: 11 – 12), tosin tätäkin kohtaa jotkut pitävät jonkun muun, kuin Paavalin kirjoittamana. Hieman aikaisemmin Paavali oli kirjoittanut sekä profetoimisesta että kielillä puhumisesta käyttäen sanaa ”kaikki” (1. Kor. 14: 23 – 24). Tekstimme alussa (1. Kor. 14: 26) Paavali käytti sanaa jokainen. Nämä näyttävät vahvistavan sen, että naiset osallistuivat niin kielillä puhumiseen, profetoimiseen ja rukoukseen seurakunnan kokouksissa (vrt. myös 1. Kor. 11: 5). Jos jakeet 34 – 35 ovat Paavalin itsensä kirjoittamia, niin ne koskisivat vain naimisissa olevia naisia. Korintin seurakunnassa oli nainen tai naisia, jotka aiheuttivat ongelmia seurakunnan jumalanpalveluksissa.

”Teidänpö luotanne Jumalan sana on lähtenyt liikkeelle? Tai onko se tullut pelkästään teidän luoksenne?” Tämä viittaa tekstimme alussa olevaan luonnehdintaan Korintin seurakunnan jumalanpalvelusten epäjärjestyksestä. ”Tämä on Herran käsky” viittaa samaan asiaan, järjestyksen ja oikean opetuksen on toteuduttava seurakunnan kokouksissa. Profetoiminen eli vaikuttava opetus oli hyvästä. Kielillä puhuminen, tai sanoisimmeko hengellinen kokemus, oli sallittua, mutta kaiken tuli tapahtua ”arvokkaasti ja hyvässä järjestyksessä”.

Päivän evankeliumi

(Matt. 21: 12 – 14, 17 – 20)

”Siihen aikaan Jeesus meni temppeliin ja ajoi kaikki myyjät ja ostajat sieltä ulos. Hän kaatoi rahanvaihtajien pöydät ja kyyhkysenmyyjien jakkarat ja sanoi heille: ”On kirjoitettu: ”Minun

huoneeni on oleva rukouksen huone.” Mutta te teette siitä rosvojen luolan.” Jeesuksen luo temppeliin tuli sokeita ja rampoja, ja hän paransi heidät. Hän jätti heidät siihen, meni kaupungin ulkopuolelle Betaniaan ja oli siellä yötä. Kun Jeesus varhain aamulla oli palaamassa kaupunkiin, hänen tuli nälkä. Hän näki tien vierellä viikunapuun ja meni tutkimaan sitä, mutta ei löytänyt siitä muuta kuin lehtiä. Silloin hän sanoi puulle: ”Ikinä et enää tee hedelmää.” Siinä samassa viikunapuu kuivettui. Kun opetuslapset sen näkivät, he hämmästyivät ja sanoivat: ”Kuinka tuo puu noin äkkiä kuivettui?”

Ennen tätä tekstiä evankeliumissa oli kertomus Jeesuksen ratsastamisesta Jerusalemiin. Ajankohta on ajallisesti lähellä pääsiäistä ja Jeesuksen ristinkuolemaa. Nyt Jeesus puhdisti temppelin. Kertomus tästä tapahtumasta löytyy kaikilta evankelistoilta (Mark. 11: 15 – 19, Luuk. 19: 45 – 48, Joh. 2: 13 – 22). Kuningas Herodes Suuri oli noin vuonna 20 e.Kr. aloittanut Jerusalemin temppelin uudelleen rakentamisen, lopullisesti temppeli valmistui v. 63 j.Kr., ja roomalaiset tuhosivat sen v. 70. Temppeli oli valtava rakennuskokonaisuus, joka tunnettiin eri puolilla Rooman valtakuntaa.

”Ajoi kaikki myyjät ja ostajat sieltä pois” on ainoa kertomus evankeliumeissa, missä Jeesus käytti fyysistä voimaa ihmisiä vastaan. Tapahtumapaikka on pakanoiden esipiha, missä myytiin kyyhkysia ja muita eläimiä uhriksi ja jossa oli myös rahanvaihtajia. Nämä vaihtoivat roomalaisia rahoja juutalaisten käyttämiin rahoihin, sillä roomalaisissa rahoissa oli keisarin kuva ja niiden ajateltiin saastuttavan temppelin.

Pakanoiden esipiha ei ollut varsinaista temppelialuetta. Se oli suurehko alue ja voimme miettiä, miten yksi mies pystyi sen ”puhdistamaan”. Tapahtuman historiallisuus on epäselvä, mutta siitä todistavat kaikki evankelistat. Se kertoo Jeesuksen antaumuksesta toimia uskonnollisena uudistajana ja Hänen vastenmielisyyttään temppelin korruptoitunutta toimintaa vastaan. Temppeli sai kauppiailta osan näiden tuotosta. Tekstistä itsestään ei käy ilmi, että Jeesus olisi tuominnut temppelin rukouspaikkana, vaan sen korruptoituneen henkilökunnan toiminnan tuomitsemisena. Matteuksen kirjoittaman tekstin taustalla voi olla myös kyse temppelin tuomitsemisesta jälkikäteen, sillä Matteuksen evankeliumin kirjoittamisen aikana temppeli oli roomalaisten toimesta jo tuhottu.

”Onhan kirjoitettu: ”Minun huoneeni on oleva rukouksen huone” on profeetta Jesajalta (Jes. 56: 3 - 8). Lause tulee ymmärrettäväksi, kun sen kanssa luetaan vähän pidempi teksti. Siinä Jesaja välittää Herran viestin: temppeliä kuvataan paikkana, ”jossa kaikki kansat saavat rukoilla” ja ”Minä kokoan tänne vielä enemmän kansaa, yli sen nykyisen määrän.” Tätä kuvausta ei tule ymmärtää kuvauksena vain yhdestä rakennuksesta, vaan myös koko Kirkosta.

”Mutta te teette siitä rosvojen luolan” tulee profeetta Jeremiaalta (Jer. 7: 11). Tässäkin tapauksessa lainaus tulee ymmärretyksi, kun luetaan alkuperäistä tekstiä vähän laajemmin (Jer. 7: 1 – 5). Profeetta Jeremia kertoo Herran sanana, että ihmisten tulee hylätä väärä tie ja tehdä hyvää, kääntyä oikealle tielle ja kohdella toisia oikeudenmukaisesti. Vanhemmissa käännöksissä käytetään sanaa ryöväri. Samaa kreikkalaista sanaa Matteus käyttää myöhemmin, kun hän kertoo kahdesta Jeesuksen kanssa ristiinnaulitusta henkilöstä (vrt. Matt. 27: 38).

Kirkon opettajat näkevät tässä myös sen muutoksen, minkä Kristuksen kuolema ja ylösnousemus aiheuttavat Jumalan palvelemisessa. Vanhat eläinuhrit poistuvat Kristuksen uhrattua itsensä meidän edestämme. Tilalle tulevat Kirkon sakramentit ja verettömät uhrin. Samalla tämä on varoitus meille, että meissä ei olisi sitä ahneutta, mitä kauppiailta ja rahanvaihtajilla oli. Me emme saa tehdä sydämestämme ryövärien luolaa.

Temppelin puhdistamisella on myös merkitystä Kirkolle. Sen on oltava vapaa maallisista tavoitteista. Jokaista ihmistä pidetään Jumalan temppelinä (vrt. 1. Kor. 3: 16; 6: 19). Myös meidän sydäntemme ja ajatuksemme on puhdistettava maallisista tavoitteista. Tämä ei merkitse tämän maailman kieltämistä vaan asioiden asettamista oikeaan järjestykseen. Ensin on etsittävä Jumalan valtakuntaa.

Sen jälkeen Jeesus paransi sokeita ja rampoja. Tämä teksti rauhoittaa edeltävässä tekstissä voimakkaasti toimivan Jeesuksen kuvaa. Samalla se paljastaa Jeesuksen uudistavan voiman, jossa vähäosaiset otetaan huomioon. Parantamiset myös osoittivat, että Jeesuksella oli oikeus puhdistaa temppeli. Kansa etsii Hänen luotaan apua, mutta ylipapit ja lainopettajat, joilla oli valta, huolestuivat Jeesuksen kansansuosioista.

Betania oli kylä Öljymäellä Jerusalemin itäpuolella, paikka, missä Martta, Maria ja Lasarus asuivat.

Kertomus viikunapuun kiroamisesta löytyy Markukselta (Mark. 11: 12 – 14, 20 – 24) kahtena eri kertomuksena, jotka Matteus on yhdistänyt yhdeksi kertomukseksi. Puu on elämän, vaurauden ja rauhan symboli. Viikuna on makein Välimeren itäpään hedelmistä ja on raamatullinen vertauskuva autuudesta. Kuivunut viikunapuu kertoo tyhjästä lupauksesta tai epäonnistumisesta. Voi olla, että se tässä kuvaa saddukeusten ja fariseusten epäonnistumisesta kansan hengellisen elämän uudistamiseksi. Se voi myös kuvata sitä, että monet eivät ymmärtäneet Jeesuksen olevan Messias, vaikka Hän teki voimatekoja ja opetti oikein.

Tien varressa oleva viikunapuu kasvaa villinä. Viikunapuukertomus sijaitsee kahden temppelistä kertovan tekstin välissä. Sillä viitataan siis Jerusalemin temppeliin ja koko Israeliin. Viikunapuun kiroaminen ei merkitse koko Israelin kiroamista, vaan sen osan kiroamista, joka ei tuota hedelmää. Samalla se on varoitus jokaisen sukupolven ihmisille, jotka kuulevat Jumalan sanan, mutta eivät noudata sitä.